Ч. 216 Четвер 25 вересня (7 жовтня) 1897. Рік VII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львов в бюрі дневників Люд Пльона і, в ц. к. Старостах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Радість опозицийників зі сподїваного розбитя більшости парляментарної. — Вчерашне засїдане палати послів. — Морлей о анґлїйскій полїтицї на всходї. — Нове мінїстерство в Грециї).

Ситуация парляментарна знову путає ся а нїмецка лївиця і взагалї опозицийні та обструкцийні елементи тїшать ся вже наперед та віщують недалеке розбитє більшости правицї. Ту свою надію опирають згадані партиї на слїдуючих фактах:

На вчерашнім засїданю палати послів поставив пос. др. Е б е н г о х внесенє о заведеню віроісповідної школи, а пос. Д і п а в л ї виступив з внесенем, котре має на цїли усмирити ческо-нїмецку борбу тим способом, що предкладає, щоби видати нове розпорядженє язикове оперте на ухвалї Ради державної. На се внесенє не хоче згодити ся автономістична більшість, а то длятого, що в справі язиковій признає виключно лиш компетенцию соймів краєвих, а не Ради державної. Пос. Діпавлї, ставляючи се внесенє, дїлав як би в порозуміню з антисемітами, бо вже давнїйше пос. Люеґер поставив був внесенє, щоби відкликати назад звістні розпорядженя язикові, а натомість видати державний закон язиковий.

Вчерашне засїдане палати послів було впрочім спокійне. На засїданю явив ся президент мінїстер ґр. Баденї вже зовсїм виліченний з рани в поєдинку. П. президентови не роблено нїякого урядового повитаня, але за то переважна часть послів витала єго особисто, коли увійшов до салї.

На початку засїданя відчитано жаданє судів, котрі домагають ся позволеня, щоби їм можна потягати до одвічальности послів Вольфа, Данєляка і Цінґера. — З порядку дневного приступила палата до дискусиї над справою запомоги для потерпівших від нещасть елементарних. Пос. Шайхер прилучив ся до внесень Штайнера і Шлезінґера жадаючих запомоги в сумі 50 міліонів. — Пос. Б о г а т и й виступив против нових податків, заповіджених в експозе мінїстра фінансів. — Пос. Д і п а в л ї зажадав вибору окремої комісиї з 36 членів для згаданого повисше свого внесеня. — Пос. М е р у н о в и ч ставив внесенє, щоби господарям потерпівшим від нещасть елементарних роздавано даром сіль для худоби. — Слїдуюче засїданє назначено на нинї.

На вчерашній конференциї мінїстрів під проводом ґр. Ґолуховского взяли участь президенти обох кабінетів і оба мінїстри скарбу та згодили ся остаточно на спільний буджет. На пополудневій конференциї обговорювано провізоричну угоду.

Загальну увагу звернула на себе бесїда Джона Морлея, бувшого секретаря державного для Ірляндиї, в котрій він виступив против заграничної полїтики льорда Сельсбері'го. Морлей признає, що теперішне правительство анґлїйске мало великі трудности на Всходї, але каже, що енерґічно виступленє Анґлиї було би надало инший напрям дїлам полїтичним; держави були би з обави перед фльотою анґлїйскою уступили, було би можна піместити ся за Вірмен а Крету прилучити до Грециї а Туреччинї відобрати всю повагу і значінє. Нинї все то за пізно і Анґлїя мусить числити ся з наслїдками слабої і хитливої своєї полїтики на всходї. О реформах у Вірменїї нема вже й бесїди; султан єсть нинї сильнїйший і певнїйший свого, як коли небудь, а Грециа, котра числила на поміч Анґлиї, зовсїм розбита. Военна поражка Грециї вийде на користь лиш Туреччинї і нїмецким властителям дрібних грецких облїґацний.

Грециа має вже нове мінїстерство, котрого задачею буде предложити парляментови постанови договора мирового і поставити докази, що треба той договір конче приняти. Президию і справи заграничні в тім кабінетї обняв Заіміс; війну — ґен. Смоленьский; справи внутрішні — полковник Корпас; фінанси — Креіт; справедливість — Томан; просьвіту — Панаґіотон; маринарку — Гаджікіріяко. — Томан єсть католиком і складав присягу в присутности католицкого епископа. Перший то раз, що мінїстром в Грециї став католик.

Поучаюча полеміка.

Коли двох статочних і поважних та розумних людий заведуть з собою о якусь річ чи справу суперечку, то варто єї послухати З такої суперечки можна богато научити ся Така суперечка з нагоди проектованого на слїдуючий рік з'їзду наших письменників завела

3)

ШПІГУН.

(Повість Джемса Ф. Купера).

(Дальше.)

Анґлїйскі офіцири взяли собі були тогди за звичай, відзивати ся о своїх противниках лиш з маловаженєм, а Сара уважала всю ту пусту бесїду своїх убожателїв за правду. Перші полїтичні погляди, яких прийшло ся Франсесї зачути, були приправлені глумливими замітками о єї земляках.

З початку Франсес їм вірила, але знайшов ся ґенерал, котрий був змушений признати справедливість своїм ворогам, щоби собі самому забезпечити справедливість, і так почала молода дївчина сумнївати ся о нездібности своїх земляків.

Полковник Вельмер мав особливу приємність в тім, що кепкував собі з нещасливих Американцїв, а Франсес почала з часом слухати єго балаканини з недовірєм, ба иноді навіть і з гнївом.

Одного красного дня лїтом сидів полковник коло Сари на софі — обоє споглядали на себе і розмавляли многозначно, а Франсес була занята своєю вишивкою, коли вояк нараз відозвав ся:

— В містї настане житє, панно Саро, скоро прибуде ґенерал Берґайн зі своєю армією!

— Буде весело! — відозвала ся Сара нерозважно. — Я чула, що при тій армії єсть богато хороших і любих жінок офіцирских — то-ж то будемо бавити ся і веселити ся.

Франсес стрясла золоті кучерики з лиця, звела свої вимовні очи, що засьвітили ся їй жаром национального почутя і спитала з утаєним глумом:

— Хиба-ж то так певна річ, що ґенералови Берґайнови позволять увійти до міста?

— Позволять! — повторив полковник. — А хто-ж би посьмів єму того збороняти, моя хорошенька Франю?

Франсес була як-раз в тім віцї, коли то молоді дївчата старають ся як найчутливійше зберігати собі своє становище в товаристві — вже не дитина, але ще й не доросла.

Слова „хорошенька Франю“ були для неї за надто сьмілі та не сподобались їй і она почервонївшись цїла спустила очи знову на свою роботу.

— Ґенерал Штарк взяв Нїмцїв в неволю — відповіла она. — А хиба-ж ґенерал Ґетс не може уважати Анґлїйцїв за надто небезпечних, щоби їм позволити ходити собі свобідно?

— Ну, то були Нїмцї, як ось Ви самі сказали — відповів на то полковник — ватага наймитів за гроші, але де розходить ся о правдиві полки анґлїйскі, там побачимо инші успіхи.

— Без сумнїву — відозвала ся тут Сара і собі та в души тїшила ся вже тріюмфом Анґлїйцїв.

— Прошу Вас, полковнику Вельмере, — спитала Франсес знову — чи льорд Персе з Лексінґтону був яким свояком того, що бив ся підчас облави коло Чеви?

— Ей, панно Франю, з Вас, видко, мала ворохобниця! — відповів полковник, закриваючи свій гнів усьміхом; — то, що Ви називаєте облавою, був лиш добре уложений відворот — рід, так сказати би —

— Втечі з переполоху! — розсьміяла ся молода дївчина.

— Але-ж моя панно —

Тут перебив єму сьміх якоїсь особи, котрої доси нїхто не добачив.

В сусїдній комнатї сидів хороший молодий мужчина саме коло дверий стоячих отвором. По єго усьміхненім лици було видко, як він рад з тої розмови, яку підслухав.

Коли тепер увійшов з капелюхом в руцї, можна було видїти єго повабну стать високого росту, смагляве тїло і палкі чорні очи.

— Пан Денвуді! — відозвала ся Сара здивована; — а я не знала, що ви тут —

— Я шукаю Вашого брата — він посадив мене онтам „на засїдку“, як казав, і обіцяв, що зараз верне.

Молодий мужчина вийшов відтак не сказавши більше нїчого.

Але Франсес вийшла за ним до присїнка і спитала, а при тім спаленїла як грань:

— Та — бо — чому Ви вже ідете від нас, пане Денвуді? — Генрі верне незадовго.

Він взяв єї за руку і вже не споглядав понуро, але якось лагідно нїби подивляв єї, коли відповів:

— А то Ви єму добре наговорили, моя люба, мала землячко. Не забувайте-ж н і к о л и на свій рідний край! Хоч Ви внучкою Анґлїйця, але все-таки й внучкою Пейтона!

ся межи черновецкою „Буковиною“ а львівскою „Зорею“, межи двома літератами і журналістами, редакторами обох тих часописий, пп. Борковским і Маковеєм, межи старшим і молодшим народовцем, котрі оба слїдять пильно за всїлякими проявами в нашій суспільности. В полеміці сїй літературні справи грають лиш підрядну ролю, а головно суперечка пішла на темат слів висказаних п. Борковским в „Зорі“: „Але такої страшної розтїчи, яка запанувала тепер, і такого загального роз'яреня я ще не затямив“. — Отже ту полеміку подаємо тут після „Буковини“ в тім порядку як она там вела ся, з малими лиш скороченями, котрі самого змісту полеміки не змінюють, — в тім переконаню, що она поможе нам розпізнати лїпше наші внутрішні відносини, на котрі нам треба далеко більше звертати увагу як на всяку сяку чи таку „політику“.

З'їзд письменників.

П. Александер Борковский, редактор „Зорі“ написав в сїй часописи так:

Близько сорок літ придивляю ся пильно, уважно і з повною сьвідомостию справам нашим. Бачив я щасливі веселі хвилї молодого жару Русинів; бачив майже перші заходи надійної роботи народної, хоч і початі недосьвідченими і не мудрими молодечими силами. Бачив опісля бодай розмахи праці більше сьвідомої цїлий, розумної, з'орґанізованої; і радів щирою душею, як і всї ми радїли, видячи запоруку красшої долї. Незгода бувала все; бо де-ж її не буває? А ще-ж у Русинів вона річ конечна; ми без неї і жити й дихати не годні. Але такої страшної розтїчи, яка запанувала тепер, і такого загального роз'яреня я ще не затямив. Нам на кождім ступни і з кождим днем усуває ся земля зпід ніг. Народ з нужди іде в сьвіт за очи, хоч би й на неминучу загубу. Те, що остає на рідній сьмітю, ледво животіє і т. д. А ми вов ком дивимо ся один на другого, або просто боїмо ся один другого. Один другого лає, чи є за що, чи нема, просто тілько длятого, бо той належить до иншої парафії; а кілько тепер тих парафій, то вже її не знати гаразд. Один з другого кпить, глузує. Тих, що сили свої стомили в роботі для добра громадского, що вік свій працювали, як уміли і могли, може не завсїгди мудро, але завсїгди щиро і безкористовно,—тих називають тепер неробами, кепкують з їх безголовія. Але-ж знов ті самі, що лають других безголовими, й самі те-ж нїчого не роблять, бо, мовляв, безголові нероби і самі нїчого не роблять і другим не дають робити. Але шкода й говорити об сїм: лише гіркий стон вириває ся з груди, а раду на те дати не моя голова нї сила. Досить, що при такій розтїчи годї надіяти ся з'їзду, а ще менше якихсь путящих наслідків, коли би таки прийшло до з'їзду. От вже й й тепер з нагоди самого тілько виявленого бажаня з'їзду накидає ся хтось мокрим рядном на „Руску Бесїду“ за заряд театру та грозить, що товариство письменників, котре що йно мало би повстати на з'їздї, повинно той заряд „Бесїдї“ відобрати. Грізьба се пуста; так само пуста, як давна вже грізьба про відобране „Народного Дому“ (що правда, дуже потрібне й бажане) кацапам; все-ж таки вона не заохотить наших письменників до однодушного з'їзду. Не красше ж би вложити у проґраму з'їзду, як слушно, також справу театру: якими заходами би єго двигнути і збезпечити єму гарний розвій і поступ? Не красше ж би помогли „Бесїдї“ словом і дїлом, доброю радою і щирою працею в управі театру? Адже-ж ті, що колись там мали би взяти театр у свої руки, можуть і тепер легко се зробити: можуть вступити в члени „Бесїда“, коли може ними не є, датись вибрати до видїлу, приняти на себе справи театральні, та й тодї можуть доказати, що уміють. В тім певно нїхто їх не спиняв би, а ще й сказалиби їм щире сердечне спасибіг. Так зробив би всякий, кому справдї перша річ добро народне, а не та чи инша парафія. Неґативною критикою нїгде нїчого не вдїє ся: але у нас цвите-процвитає критика лише неґативна.

Отже перша і конечна річ: хто хоче бодай тілько думати на правду о з'їздї, нехай передовсїм напє ся живущої цїлющої водиці з тої, мовляв, ріки забутя та забуде про всякі парафії і домашні невгодини. Иньша річ, чи се можливе, чи можна у нас тепер найти де тої водиці.

Друга річ: Коли не вможуть приїхати письменники з закордонової України, то те ж вийде велика хиба, бо є богато дуже важних справ, до котрих доконче треба би нам наших братів і їх голосу. Але се мабуть знов марна надія!

Коли би, що наскорійше й буде, не могли приїхати українські письменники, тодї на мою гадку треба би доконче змінити й саму назву з'їзду; инакше готов би він випасти не дуже то поважно, або навіть й сьмішно. З'їдуть ся самі галицкі письменники: тодї буде їх маленька жмінка. Або з'їдуть ся всї письменні, хоч би навіть самі тілько „друковані“; тодї вийде віче письменних, а не з'їзд руских письменників.

(Дальше буде.)

Новинки.

Львів дня 6-го жовтня 1897.

— **Іменованя.** Президия ц. к. краєвої Дирекциї скарбу іменувала в урядах салїнарних в Галичині і на Буковині: завідателя материялів Фр. Влодарчика і ад'юнкта салїнарного Володисл. Ґепперта управителями материялів, ад'юнктів салїнарних Стан. Ендемана і Фел. Пестрака управителями гірничими і гутничими, ад'юнкта салїнарного Алекс. Полюсевича і касиєра Винк. Грушецкого управителями гірничими, ад'юнкта Максим. Мішкого мірничим, вкінци управителя гірничого Кар. Шашевского рахмістром каси. Крім того іменувала та-ж Президия ц. к. управителя маґазину продажи тютюну Фр. Вишневского офиціялом податковим.

— **З кругів судейских.** Визначених міністерством справедливости судейских урядників, котрим повірено чинности канцелярийних інструкторів, есть в цїлій державі 46. Для округів апеляцийних в Кракові і у Львові установлено 13. Єсть ними повітові судиї: 1) Казимир Кропачек з Кольбушови, 2) Кароль д'Абанкур з Журавна, 3) Іван Луцкий із Старого Санча, 4) Юлїй Донїґевич з Кіцманя (Буковина), 5) Йосиф Левіцкий з Заболотова і 6) др. Кароль Войнарович із Становець (Буковина); Секретарі ради: 7) Вільгельм Зайдль з Кракова, 8) Ґуґо Круліковский з Перемишля; ад'юнкти судові: 9) ґр. Йосиф Калїновский зі Львова, 10) Володимир Лучкевич з Белза, 11) Станислав Кривульт з Вадовиць, 12) Йосиф Панек з Кракова і 13) Жджарский із Золочева. Всї висше наведені удають ся до Саксонії, а то до судів в Дрезднї, Липску і Каменци, щоби обзнакомити ся з уладженем тамошних канцелярий судових і інституций судових виконавців. Після міністерияльної інструкциї, будуть інструктори в цїли улекшеня переходу з дотеперішних судових урядів до нових, об'їздити в послїдних місяцях с. р. і в перших місяцях слїдуючого року суди колеґіяльні і повітові, щоби найперше помагати при уряджуваню судових канцелярий і цїлої

— Трудно би то було забути — відповіла Франсес усьміхаючись — коли нам наша тїтка заєдно голосить проповідь о родоводі. — Але чого Ви вже ідете?

— Я в дорозї до Вірджінії і маю богато роботи.

Він устиснув їй руку, оглянув ся, замкнув двері і сказав відтак:

— Позістаньте вірні своїй вітчині — як правдива Американка!

Прудка дївчина післала єму поцїлунок рукою, закрила собі відтак обома долонями личко, що єї пекло мов гранию і забігла до своєї комнати.

Полковник Вельмер говорив тимчасом до Сари:

— Той молодий чоловічок занадто собі позваляє. Якийсь крамарчук з своїм ліктем —

Для Сари було вже того за богато, щоби хтось представляв собі хорошого Пейтона Денвуді яко „крамарчука з ліктем“ і коли она видивила ся здивована, говорив полковник дальше:

— Той пан Ден — Ден —

— Денвуді! О — він свояк моєї тети, щирий приятель мого брата; оба ходили до одної школи і розлучили ся аж тогди, коли один з них вступив до войска, а другий до француской академії войскової.

— Здає ся, що викинений гріш за него — запримітив полковник.

— Можна сподїзати ся — сказала Сара усьміхаючись — бо як кажуть, він має охоту вступити до армії ворохобників. Він приїхав сюди француским кораблем, щоби єго тут перенесли, і незадовго побачите єго в уніформі та при шаблї.

— Про мене — желаю Вашінґтонови ще більше таких героїв. — На тім скінчила ся розмова на сей темат.

В кілька недїль по сїй подїї армія Берґайна мусїла піддати ся. Пан Вартон, котрому конець борби здавав ся на тепер непевним, постановив піддобрити ся своїм землякам і роблячи сам собі приємність забрав доньки з міста на село. — Капітан Вартон, розуміє ся, був при всїх рухах головної армії і лиш часом на короткий час сходив ся потайком з своєю родиною в „Льокустє“.

Тепер же минув вже був рік, від коли єго послїдний раз виділи, нетерпеливий Генрі перебрав ся і на нещастє прийшов того самого вечера, коли дома приймили до хати якогось незнакомого, досить підозріного гостя.

— Гадаєте, що він має підозріне на мене? — питав капітан.

— Та звідки? — відозвала ся Сара; — коли тебе твій тато, твої сестри не могли пізнати!

— Він має в собі щось загадочного — єго погляд як на безінтересовного чоловіка за острий, за надто слїдячий — говорив капітан дальше і став роздумувати — Та й в лиця він менї якийсь знакомий. Судьба Андре'го напсувала богато крови обом партиям.

— Але ж мій сину! — відозвав ся батько вельми занепокоєний — ти преці не шпигун! Ти не служиш ворохобникам — значить ся Американцям.

— Тому можна би перечити — відповів молодий мужчина роздумуючи. — То правда, мої наміри невинні, але як я то докажу. Можна би сказати, що я навідую ся до Вас в зовсїм иншій цїли. Пригадайте собі, що зробили з Вами перед роком, коли Ви післали менї запаси на зиму!

— То було з ласки моїх добрих сусїдів, — сказав пан Вартон — котрі надїяли ся, що буде добра нагода до купна, коли моє майно сконфіскують. Але Пейтон Денвуді знайшов зараз спосіб, як би мене увільнити — ми були що найбільше місяць у вязници.

— Ми? — повторив син здивований, — чи може і ти Франю сидїла у вязници? Ти менї о тім нїчого не писала!

— Менї видить ся, що я тобі згадувала, як дружно обходив ся в нами твій давний приятель майор Денвуді — сказала Франсес і почервоніла ся.

— То правда; отже ти була у него в таборі ворохобників?

— Була — відозвав ся батько сердечно — Франя не хотїла мене самого лишити. Сара лишила ся в „Льокустє“, а отсе дївча пішло за мною в неволю.

— Ей! — сказав на то капітан весело — а Пейтон не старав ся піддати тобі ненависть до короля? Він же сам так завзято єго ненавидить!

— Пейтон Денвуді ненавидить нікого! — відповіла Франсес борзо а відтак почервоніла ся ізза того, що так поквапила ся та додала спокійно:

— Я знаю лиш, що він тебе любить, Генрі, бо казав менї то досить часто.

Молодий Вартон відповів усьміхаючись:

— Направду? То може й казав тобі, що любить мою сестричку Франю?

— От не плети — сказала Франсес і вибігла з комнати.

Глава трета.

Туча на верховинах Гудзона при сильнім всхіднім вітрі буває рідко коротше як два дни. Отже коли на другий день родина в „Льокустє“ сидїла при столї і снїдала, дощ що грубими каплями бив сильно об шиби від вікон, давав знати, що нї чоловікови нї худобинї непорадно пускати ся в дорогу в таку бурю.

Гарпер явив ся послїдний і став зараз

служби маніпуляцийної, а відтак уділяти рад, вказівок і практичних поучень так судейским урядникам, як також — і то головно — урядникам канцелярийним. Особливо мають звернути увагу на зміни, введені новою судовою інструкцією що до урядженя теперішного протоколу подавчого.

— **Руский язик** яко обовязковий завело Міністерство просьвіти на курсі школи Фреблївскої при женьскій учительскій семинариї у Львові.

— **З перемискої епархії**. Ново-поставлені пресвитери дістали слідуючі посади: Емил. Крайчик завідательство в Волчухах дек. судово-вишеньского, Євг. Кульчицкий завідательство в Годинях дек. мостиского, Андрей Бенцин сотрудництво в Лежайску дек. канчуцкого, Ів. Балюх сотрудництво в Кунинї дек. жовківского, Йосиф Каранович сотрудництво управляюче в Скваряві новій дек. жовківского, Вас. Лициняк сотрудництво в Мостах великах дек. угнівского, Мих. Попель сотрудництво в Криниці дек. мушиньство, Вас. Кушкевич сотрудництво в Тарнавцї дек. ясліского. — Узнане і похвалу за ревне уділяне науки релїґії в народних школах дістали оо. Александер Чайковский парох в Дашівцї, Григ. Васплькевич парох в Лужку дільнім, Леонид Шемеляк експозит в Тершові. — Ординариятскими шкільними комісарями для деканата белского іменовані: I-им о. Вас. Чернецкий декан і парох в Сільци белскім, II-им Теодор Карпяк парох в Белзї. — Канонїчну інституцию на Ольшаницю дек. яворівского дістав о. Теофіль Лятошиньский. — Завідательство в Гориньци дек. любачівского дістав о. Николай Паньковский.

— **Академічне товариство „Союз“ в Чернівцях** повідомляє, що на загальних зборах відбувших ся дня 29 вересня в сали товариства „Народний Дім“ в Чернівцях при улици Петровича ч. 2 уконституовав ся виділ, як слїдує: Голова Олександер Калмуцкий, правник; заступ. голови Олександер Кобилянський, правник; перший секретар Іван Ганкевич, правник; другий секретар Михайло Івашко, правник; касиер Михайло Догомиля, правник; бібліотекар Володимир Кобилянський, правник; контрольор Іван Федорович, слух. фільос.; господар Олекса Попович, правник; член виділу Никола Ізопенко, студ. фільос. На заступників виділу вибрані: Агенор Артимович, студ. фільос.; Никола Бояновский, студ. прав. і Орест Гандяк, студ. фільос. — *Від виділу академічного товариства „Союз“.*

— **Перший сніг** начав падати у Львові вчера досьвіта і падав цілий вчерашний день і ніч, так, що нині дахи домів і дерева покриті білою плахтою. З снїгом паде і дощ, від котрого снїг тане та побільшує лиш велике болото під ногами прохожих.

— **Огні**. Сими днями вибух грізний огонь в Цеброві і знищив 16 селяньских загород вартости 16.000 зр. Шкода була обезпечена на 5.000 зр. Огонь знищив 40 будинків. — В Рибнику, повіта дрогобицкого, згорів в ночи дня 24 на 25 вересня с. р. тартак паровий барона Лїбіґа враз з цілим складом дощок. Від того пожару згоріла також сусїдна хата Абрамка Ґлятштайна. Огонь був так великий, що у віддаленю на кілька миль довкола видно ся було через цїлу ніч як би в день. Причиною пожару була байдужність на средства осторожности завідателя тартаку Франца Ріхмана. Тартак, дошки і хата Абрамка Ґлятштайна були грубо асекуровані, а шкоду обчисляють на сто тисяч ґульденів. В тїй справі буде заряджене слїдство судове.

— **Нещасний випадок** лучив ся в селї Дорошівцях кіцманецкого повіта на Буковинї. Чотиролїтна Настя Манолик бігла дорогою несучи в запащинї фляшку, пошпортала ся, упала на лице і тягаром власного тїла стовкла фляшку. Кусники скла розпороли їй живіт так глубоко, що аж внутренности вийшли на верх. Дитина ще жиє, але мала надія, щоби уратувала ся.

— **Зьвірске убийство**. В неділю дня 26-го вересня в селї Сярах під Горлицями Андрій Корінь в приступі божевільства порубав сокирою свою недужу матїр на кілька куснїв, почім утїк до поблизького лїса. Жандармерия повідомлена війтом удала ся за убийником і вислїдивши его, відставила его скованого до арешту судового в Горлицях.

— **Доля робітників в Америцї**. Читаємо в в американьскій „Свободї“: Страшна, бо кровава катастрофа розіґралась дня 10 с. м. пополудни коло місточка Lattimer. Нетерпима зволоч шерифів убила 25 вуглярів, а ранила 55. Поляглї жертви нетерпимости американьскої суть переважно славяньскі робітники, котрих оплакують убогі сироти. Минувшої пятниці пополудни вибралась спора товпа робітників газельтоньских до Lattimer, щоб змусити правдоподібно тамошних робітників до страйку. Скоро о тім довідалась інтересована компанія, вислала сейчас карами електричними вооружених шерифів в слїд за ними. Робітники і шерифи зійшлись разом коло місточка Lattimer. Шериф перечитав робітникам судове розпорядженє injunction, що не мають вступати на компанїчний ґрунт. Майнери йшли дальше. — Коли шериф хотїв арештувати провідника страйкерів, а робітники не давали, приказав шериф своїм помічникам стріляти до люду. І впало 25 трупів, а 55 ранено тяжко. Вправдї шериф говорив, що страйкери его били, коли він хотїв арештувати провідника їх, що з початку казав він стріляти слїпими набоями і доперва коли робітники не послухали, то приказав убивати. Знаючи однак, якою ненавистию дише кождий пустий Американець до Славянина, котрий підходить під загальну назву „Hungarian“, можна сказати на певно, що на перший малий опір зі сторони робітників приказав шериф стріляти до зненавиджених Hungarian. Коли о тім довідали ся в Hazleton, повстало велике обуренє цїлого населеня. Боячись якого розруху, шериф телеґрафічно против ґувернера Гастінґса о війско, котре явило ся на місци в суботу рано 11 вересня.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 6 жовтня. Комунїкат в Pol. Corr. остерігає усильно селяньске населенє в Австриї перед даючою ся предвидїти намовою до еміґрациї до Санто-Паольо в полудневій Америцї.

Париж 6 жовтня. В Альжірі вибухли розрухи против жидів. Войско мусїло лад робити; арештовано 18 осіб.

— **Звістна фірма пп. Михайла Спожарского і Сина** постарала ся о листовий папір з гарним портретом Тараса Шевченка (клїш вроблений за границею). Коробка того листового папару враз з кувертами продає ся в склепі пп. Спожарских (в каменици „Просьвіти“) по цїні від 40 кр. до 1 зр. 50 кр.

— **Лїтоґрафія Інститута Ставропигійского** під зарядом І. Стефаньского у Львові ул. Бляхарска ч. 9, виготовлює візитові білети, а то: 100 штук по цїнї 1 зр., з почтовою пересилкою 1 зр. 10 кр. — і всякі лїтоґрафічні роботи по дуже уміренній цїнї.

За редакцію відповідає [illegible]

звиняти ся перед паном дому, що мусить ще один день довше користати з его гостинности; молодий Вартон був знову перебраний хоч дуже тому противив ся і не хотїв, але его батько настав був на то. Він лиш привитав ся з чужинцем, але впрочім анї словом не відзивав ся до него. Франсесї здавало ся, що виділа усьміх на лици чужинця, коли він зрана перший раз підійшов до еї брата, але може то їй лиш так здавало ся.

Коли Цезар увійшов зі снїданком на таці, поклав перед свого пана якусь малу пачку.

— То що, Цезаре? — спитав Вартон.

— То тютюн, прошу пана! Герве Бірч прийшов і приніс Вам трохи доброго тютюну з Йорку.

— Герве Бірч! — відозвав ся его пан здивований і кинув оком на свого гостя. — Не пригадую собі, щоби я его о то просив.

Гарпер лиш на хвильку перервав собі снїданок, але відтак пив спокійно свою каву аж до кінця не глянувши анї разу на пана або слугу.

Сара втішила ся дуже сею вістию, схопила ся борзенько і казала муринови закликати Бірча.

Капітан Вартон встав і зайшов в одну із глубоких ниж коло вікон заслонених занавісами, де міг укрити свою особу перед всяким занадто слїдачим поглядом, підчас коли молодша сестра сїла собі тихенько коло него.

Герве Бірч був від молодих лїт похатником — так бодай нераз казав, а его зручність в сїй торговли здавала ся потверджувати праву того, що він казав.

Єго рідними сторонами були всхідні кольонії, а люди розповідали, що его батько і він зазнали були там лїпших часів. Але Герве як своїм поведенєм так і своїм знанєм не відріжняв ся в нічім від теперішного свого окруженя, хиба ще лиш своєю хитростию і тою загадочностию, яка окружала цїлий его спосіб житя.

Десять лїт тому назад прийшов він був в сю долину і жив тут в спокою з своїми сусїдами, але они мало на него зважали і мало его знали. Доки батько ще був здоров і не подавав ся старости, робив сам коло поля, а син ходив з коробкою і торгував. Задля того, що они оба жили спокійно і були порядними людьми, сусїди їх з часом полюбили, ба, мали до них навіть якесь довірє, так що навіть якась сорок і пятьлїтна панна не зважала на делїкатні взгляди свого пола і стала у них за господиню.

Рожі на лици Кеті [1]) Гайнс вже давно були відцвили, як она з своїми власними намірами і надїями вступила до дому обох Бірчів. Потапаючий ловить ся стебла, а батько і син були змушені пристати на еї услугу а по части й на еї товариство. Не можна сказати, щоби Кеті не мала й деяких прикмет, що робили в неї добру господиню. З одного боку була пильна і честна, та любила коло всего чисто ходити — але в другого знов, на жаль, любила богато говорити, була забобонна і цїкава. Ся послїдна прикмета дала їй можність по пятилїтнім побутї в родинї повеличати ся тим, що знає тепер вже досить о давнїйшій доли своїх панів.

З неодної розмови, яку при нагодї підслухала, довідала ся, що великий огонь загнав їх з добра в біду і що число їх родини аж до двох зменшило ся. Коли батько розповідав о тїй пригодї, то его голос так розривав серце, що навіть Кеті, хоч не конче мягкого серца, мало не плакала. Але проста цїкавість не дасть ся нїчим відстрашити.

Кеті так часто і так уперто домагала ся від Герве'го, щоби він їй дещо більше розповів, що той аж мусів їй загрозити, що еї відправить і прийме собі иншу господиню та тим замкнув їй рот.

Від того часу не сьміла вже Кеті допутувати ся, а всеж-таки удало ся їй вивідати тайну, котра стала ся для неї не маловажною і спонукала стреміти від тепер просто до власної цїли.

Герве заходив бувало потайком в ночи до кухнї, котра після звичаю в тім краю служить також за комнату до мешканя. Кеті підглянула то і коли не було нїкого дома, перевернула все до гори ногами і вийнявши кілька цегол знайшла дїйстно під ними великий залїзний горнець, повен металю, від котрого і найтвердше серце помякло би. Від тої пори відозвало ся в дївици якесь нїжнїйше чувство для еї пана і щастю Герве'го не стояло нїчого на перешкодї лиш то, що він не умів на нїм пізнати ся.

Війна не пошкодила торговли похатника. Бірч взагалї, як здавало ся, не мав нїчого иншого на думцї, нїчим не журив ся, лиш тим, щоби призбирати гроші. Зразу ішла торговля знаменито, але з часом впало на него якесь невиразне підозрінє; власти цивільні стали его надзорувати, ба й навіть кілька разів замикали, але за кождий раз пускали зараз на волю. Гірше було єму, коли дістав ся властям войсковим в руки. Але Бірч вийшов за кождий раз цїло та торгував дальше, хоч був змушений мати ся на осторожности, особливо, коли зближав ся до північних держав — иншими словами до американьского войска.

Всї ті обставини довели до того, що він лиш рідко заходив до „Льокустс“ і, розуміє ся, так само рідко до своєї власної хатчини.

(Дальше буде).

[1]) Кеті = Катерина.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.